

ПО ГОНЧАРНОМУ КРУГУ ОПІШНІ

Народні художні промисли в Україні є невід'ємною складовою української культури. Вони увібрали в себе риси притаманні окремим етнографічним регіонам країни. З покоління в покоління передавалися таємниці технічної та технологічної майстерності, вдосконалювалися прийоми обробки природних матеріалів.

На території України здавна існує кілька центрів народних художніх промислів: Діхтярський, Опішнянський, Решетилівський, Косівський та інші.

Промисли кожного з них є унікальним зразком декоративно-прикладного мистецтва.

Селище Опішне називають гончарною столицею України, і не дарма, адже саме тут з давніх-давен процвітає гончарство – один із найдавніших видів народного ремесла.

З історії відомо, що ще наприкінці ХІХ століття у багатьох повітових містах і селах Полтавщини відкрилися численні школи-майстерні. У 1894 р. була організована гончарна майстерня в Опішні, що вже тоді була відомою і популярною. За вироби опішнянських майстрів – жбани для узвару, кашники, макітри, глечики, барильця для вина, миски – на ярмарку платили вдвічі чи дорожче. На початку ХХ століття тут працювали близько тисячі гончарів.

В опішнянському фігурному посуді раніше подавали до столу вино та інші напої. З часом такий посуд перетворився на декоративні предмети для інтер'єру. Скульптурному посуду можуть надавати форму бика, козла, коня, птиці, та найулюбленіші образи опішнянських майстрів – це баран і лев. Роблять також іграшки-свистульки, або зозулиці – коня, вершника, півня, баранчика, козла, оленя.

Для розпису опішнянські майстри використовують кольорові глини-ангоби. Сформовані на гончарному крузі вироби спершу поливають рідкою глиною – червоною, коричневою, білою, яка створює рівномірний тон. Після другої просушки їх розписують за допомогою гумової груші з соломинкою на кінці, крізь яку летиться фарба [2, с. 85].

Опішнянський розпис – це, в основному, рослинний орнамент: квіти, грона, колоски, гілки у вигляді букетів та віночків. Теплі відтінки червоного та коричневого оживляють краплинки зеленого та синього.

Світло-жовтий колір візерунка, виконаний природним кольором глини, на червоно-коричневому, білому або зеленому фоні, посилений контрастами голубого, темно-коричневого, яскраво-зеленого, синього або чорного і политий прозорою поливою – особливість опішнянських глиняних виробів.

Але, на превеликий жаль, на даному етапі розвитку нашої держави спостерігається занепад творчих осередків народних промислів. Це

зумовлено тим, що основна маса майстрів позбавлена робочих місць і соціального захисту, втрачені традиційні ринки збуту готової продукції, призупинена активна підготовка молодого змiни, фахівців, зникли школи майстерності.

Тому охорона, відродження, збереження і розвиток народних художніх промислів стало одним із пріоритетних обов'язків молоді незалежної української держави [1, с. 47]. 8 листопада, 2010 р. був виданий Указ президента України про заходи щодо відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів в Україні. Він передбачає заснування щорічних грантів Президента України молодим майстрам народного мистецтва для створення і реалізації ними творчих проєктів, стимулювання розвитку народних художніх промислів, а також покликаний вжити заходів щодо відновлення традиційних ринків збуту виробів цієї галузі.

Список використаних джерел

1. Легенький Ю. Г. Від ремесла до творчості: збірник / упоряд. Ю. Г. Легенький. – К.: Час, 1990. – 152 с.
Хохлова Е. Н. Современная керамика и народное гончарство / Хохлова Е. Н. – М.: Легкая индустрия, 1989. – 160 с.